

THE IMPORTANCE OF PLAY GROUNDS IN THE PROCESS OF CHILD'S SELF- REALIZATION

**ÇOCUĞUN KENDİNİ GERÇEKLEŞTİRME SÜRECİNDE OYUN
ALANLARININ ÖNEMİ**

**Mehmet ULAŞ¹
Sinan AYAN²**

Abstract

Game and play grounds may be considered as one of the most important alternative solutions against sedentary life style appearing as a result of urban life. In the study, it is aimed to examine descriptively the role of game and play grounds for child in the process of self-realization. Several studies made today reveal that game positively affects the development of child in many aspects. The game that has an important place on child's education enables child to learn a lot of feelings such as joy, addiction, worry, leadership, pain, afraid, respect, hatred, love, freedom etc. by playing, and it positively supports personality development of child who finds the chance of trying the social roles. Play grounds are the most important places for children's play. These places must have physical equipment for meeting the needs of children. Physical planning for the play grounds is very important in terms of the development of child. So, the emphasize of the study is to the importance of game and play grounds which is a way to decrease the effect of negative factors of technology and urbanisation to the child development.

Keywords: Game, child, development, play grounds.

Özet

Çalışmada; kentsel hayatın beraberinde getirmiş olduğu sedanter yaşam tarzına karşı alternatif çözümlerin başında sayılabilecek oyun ve oyun alanlarının çocuğun kendini gerçekleştirme sürecinde oynadığı rolün betimsel olarak incelenmesi amaçlanmıştır. Günümüzde yapılan pek çok çalışma oyunun çocuğun gelişimini her açıdan olumlu yönde etkilediğini ortaya koymaktadır. Çocuğun eğitiminde önemli bir yere sahip olan oyun, sevinç, bağımlılık, kaygı, liderlik, acı, korku, saygı, nefret, sevgi, bağımsızlık vb. birçok duyguyu çocuğun oynarken öğrenmesini sağlarken, sosyal rolleri deneme imkânı bulan çocuğun kişilik gelişimini de olumlu yönde desteklemektedir. Çocukların oyun oynadıkları mekânların başında ise oyun alanları gelmektedir. Söz konusu bu alanlar çocukların ihtiyaçlarına cevap verecek fiziki donanıma sahip olmalıdır. Oyun alanlarına yönelik fiziki planlama çocuğun gelişimi açısından büyük önem arz etmektedir. Dolayısıyla çalışmada teknoloji ve şehirleşmenin beraberinde getirdiği olumsuz faktörlerin gelişmekte olan çocuğa etkisini azaltmanın bir yolu olan oyun ve oyun alanlarının önemi vurgulanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Oyun, Çocuk, Gelişim, Oyun Alanı.

¹ Arş. Gör., Kırıkkale Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor Bölümü, mehmetulas@kku.edu.tr

² Doç. Dr., Kırıkkale Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor Bölümü, sayan@kku.edu.tr

Giriş

Çocukluktan yetişkinliğe oyun fiziksel uygunluk, zihinsel sağlık ve duygusal doygunluk için önemlidir. Oyun arkadaşlık hissini geliştirmeye, adanmışlık ve diğer insanlara ilgi için temel bir unsurdur. Sağlığa her yönden faydası olan oyun bizim hepimiz için yaşam kalitemizi artıran bir güce sahiptir (Proud, 2014). Oyun ve çocuk birbirini tamamlayan iki ögedir. Çocuk için oyun neşe ve eğlence kaynağı, vazgeçemediği bir eylem iken aynı zamanda onun yaşama hazırlanmasında en büyük yardımcı ve rehberdir. Psikoloji ve eğitimde oyun kavramı, genellikle zevkli, serbest ve kendiliğinden gelişen bir şey olarak betimlenir (Bodrova ve Leong, 2010). Bilişsel gelişim süreci içinde yaratıcılığı ön plana çıkaran oyun aracılığı ile kendini daha kolay ifade etme imkânı bulan çocukların daha özgür ve yaratıcı oldukları bilinmektedir (Ayan ve Dündar, 2009).

Günümüz teknolojik gelişmeleri ve hızlanan şehirleşme faktörlerinin olumsuz yansımalarından en çok etkilenen çocuklar için, oyun alanlarının fiziksel aktivite ve sağlıklı bir gelişim konusunda önemi bir kat daha artmaktadır. Hareketsizliğe teşvik eden günümüz gelişmelerinden çocukları korunmak için oyun alanları daha çekici, cazibe merkezleri haline getirilmeli ve bu alanların en iyi şekilde tasarlanması için gerekli araştırmalar yapılmalıdır. Açık alan öğrenme çevrelerinde oyun alanının tasarımı, materyal, mekana ilişkin özellikler, alanlardaki eksiklikler ile mevcut olanaklar çocukların hareket ve sosyal becerilerinin gelişimini etkiler (Barbour, 1999). Oyun alanları olanakları hem ulaşım hem hitap etme özelliği olarak hem erkek hem de kız çocuklarına uygun olmalıdır (Escalante, Garcia-Hermoso, Backx ve Saavedra, 2014). Bir oyun alanı onu kullanan tüm çocuklar için uygun engeller sağlamalı. Bu alanlar ayrıca çocukların önceden edindikleri becerileri ve yetenekleri uygulayabilme ve bunların üstüne koyarak yeni beceriler kazanma ortamları sunmalıdır. İyi dizayn edilmiş bir oyun alanı birlikte oynamak için farklı ustalık beceri seviyeleri ile farklı yaşlardaki çocuklara imkân sağlayarak, birbirleriyle oynamak için onlara yardım edecektir. Çocuklar oyun çevresini kontrol edebilmeli, değiştirebilmeli ve o çevreyle etkileşim halinde olmalıdır. Onlar bu çevre üzerine önemli etkiye sahip oldukları hissini hissedebilmelidir. Kumda çukur kazabilmeli, blokları dikebilmeli, suyu taşıyabilmeli, tüneller kazabilmeli ve onlarda kontrol hissi oluşmalı, çocuklar kendi oyun ihtiyaçları doğrultusunda alanı tekrar düzenleyebilmelidir. Bir oyun alanı tek başına oynamak için gidebileceği (içine girebileceği) alanlar yeteri kadar büyük olmalıdır. Bu alanlar tek başına veya grup halinde oynayan çocukların birbirlerini etkilemeyecek şekilde alan düzenlenmesi yapılmalıdır (Wardle, 1990). Oyun biyolojik ve içgüdüsel bir süreçtir. Tüm oyun alanları çocuğun araştırabileceği, tırmana bileceği, tekmeleyebileceği, çamurla oynayabileceği kirlenebileceği, ıslanabileceği yerlere yönelik olmalıdır. Çocuklar kendilerini hayal, yaratıcılık ve sihir eğiliminde çevresindeki her bir şey ile iletişim kurabilmelidir. Açık oyun alanları esneklik, uyum sağlayabilme, çeşitlilik ve de çocukların içsel arzularını artıran heyecan verici engeller sunar. Açık havada oynarken çocuk, kendine ve arkadaşlarına güven, kişisel gelişim için alan sağlayan aktiviteler ile deneyimler, problem çözme durumları yaratabilir. Açık hava oyun alanlarında zaman harcamasına fırsat verilen çocuklar doğanın değerini anlamaya teşvik edilmiş olur (Kennedy, 2008). Kalabalığın ve trafiğin yoğun olduğu yerlerde parklar hoş bir his vermelidirler. Alan düzenlenirken sel gibi doğal afetlerin verebileceği zararları dikkate alarak düzenlenmelidir. Alanda doğal bitkiler, düşmelerde ve çarpmalarda yaralanma riskini düşüren maddeler kullanılmalıdır (Casey, 2014).

Oyun oynama yerleri çocukların serbest oyun aktivitelerini etkilediği için çocukların en önde gelen ihtiyaçlarından biridir. Bu alanlarda çalışma yapılırken sadece bireysel seviyelere değil aynı zamanda sosyal ve fiziksel çevre seviyesi de göz önünde bulundurulmalıdır. Bu nedenle birçok ailelerin çocukları bu alanlardayken bazı kaygıları olduğu saptanmıştır, bu kaygılar, oyun alanının trafiğin yoğun olduğu

caddelere yakınlığı, alanı güvensizleştirmektedir. Bu alanlar tasarlanırken trafik yoğunluğu çok olan alanlar, cadde veya mahalle topografyası ve cadde düzenlemeleri göz önünde tutulmalıdır. Bu alanlarla ilgili çeşitli çalışmalar yapılmalı ve alanlar iyileştirilmelidir (Veitch, Bagley, Ball ve Salmon, 2006). Muhitteki yol güvenliği önlemlerinin alınması çocukların bu alanlarda vakit geçirme süresini artırmaktadır. Bu önlemler kalabalık şehirlerde yaşayan çocuklar için önemlidir. Fiziksel çevreyi iyileştirme girişimlerinde fiziksel aktiviteyi artırmak için ailelerin görüşleri de dikkate alınmalıdır (Bringolf-Isler vd., 2010). Oyun alanları güvenlik hareketi, adı altında ABD’de oyun alanlarının materyal ve güvenliğini denetlemek için birçok kuruluş vardır; bunlar Tüketici Ürün Güvenlik Komisyonu (CPSC), Amerika Kontrol ve Materyaller Komisyonu, Ulusal Oyun Alanları Enstitüsü, bu kuruluşlar alanlara ve ekipmanlara uygunluk sertifikası vererek denetim yapmaktadırlar. Bu uygulamayla standart oyun alanlarının oluşturulması amaçlanmaktadır (Hannan, 2011). Çoğu aile banklarda oturmak yerine çocuklarını aletlerde oynarken yakından gözlemek için onların yanında beklemeyi tercih eder. Başlangıçta sahip oldukları kaygı çocuğun alanda geçirdiği süre artıkça azalmaktadır (Casey, 2014). Fakat çocuklar alanlarda serbest bırakılmalı ve anne baba müdahalesi gerekmedikçe oyunu kesmemelidir. Gerekli güvenlik önlemleri alınması durumunda aileler çocuklarını sadece izleyerek kontrol edebileceklerdir. Ayrıca Oyun alanları hem çocuklar hem de yetişkinler için kolay erişim sağlamalıdır (Wardle, 1990).

Bu çalışmada; kentsel hayatın beraberinde getirmiş olduğu hareketsiz yaşam tarzına karşı alternatif çözümlerin başında sayılabilecek oyun ve oyun alanlarının çocuğun kendini gerçekleştirme sürecinde oynadığı rolün betimsel olarak incelenmesi amaçlanmıştır.

Çocuk ve Oyun

Huizinga (2010: 50) oyunu şu şekilde tanımlamıştır; oyun, özgürce razı olunan, ama tamamen emredici kurallara uygun olarak belirli zaman ve mekân sınırları içinde gerçekleştirilen, bizatihi bir amaca sahip olan, bir gerilim ve sevinç duygusu ile alışılmış hayattan başka türlü olmak bilincinin eşlik ettiği, iradi bir eylem veya faaliyettir. Chazan (2002: 20) ise oyunu şu şekilde tanımlamaktadır; oyun çocukların dışavurumculuğu tarafından tanınır. O iletişimin evrensel dilidir. Oyun etkinliği gelişimsel ilerlemenin bir ölçütü olabilir. Oyun çocukların etrafındaki dünya hakkında ve sonraki dönemlerinde öğrenmek zorunda oldukları dil, matematik, bilim, toplumsal çalışma, sanat ve sağlık gibi temel bilgilerin çok büyük bir miktarını biriktirmek için çocuklara sunulan etkili bir yöntemdir. Çocuklar kumda çubuklarla oynarken kumun özelliklerini, binanın nasıl inşa edildiğini, nehirlerden elde edebilecekleri materyalleri, yolların, dağ eteklerinin nelerden oluştuğu, nemin materyaller üzerindeki etkisini, rüzgârın ve yerçekiminin etkisini, şekil yaratırken kullanılan yolları ve kumla çizgiler çizmeyi öğrenir. Bir çocuk gölette kurbağa yavrularıyla oynadığında hayat döngüsü, batma ve su üstünde kalmayı içeren suyun özellikleri, vücudun ısı sistemi üzerine soğuk suyun etkisini, su güvenliği ve boğulmayla ilişkili kavramlar hakkında bilgi edinir. Sosyo dramatik oyun deneyimine katılan çocuk kendini uygun sözcük ve cümleyle ifade eder, deyimlerle yeni ve karmaşık yollarla kendilerini ifade etme yollarını bulur ve öğrenirler (Wardle, 2006). Gazali’ ye göre, oyunun çocuğun eğitiminde önemli bir yeri vardır, oyun, çocuğu dinlendirir çocuğun belleğini yeniler ve öğrenme gücünü artırır. Gelecekteki toplumun ruh sağlığı açısından çocuk oyunlarındaki duygusal paylaşımlar, çok büyük önem taşımaktadır ve sevinç, sevilme, mutluluk, bağımlılık, kaygı, acı, korku, kin, nefret, sevgi, bağımsızlık vb. birçok duyguyu çocuk oyun oynarken öğrenmektedir (Akandere, 2003). Oyunlar kendi içlerinde çeşitli gruplara ayrılmışta olsa çocuklar oyun aracılığıyla eğlenmenin yanında kendilerinin fark etmeden öğrendikleri pek çok olumlu davranışta vardır (Ayan ve Memis, 2012).

Bazı okul yöneticileri, birçok aile ve çoğu politikacılar daha rekabetçi dünyalarında oyunun, istenmedik davranışların gerçekleştiği, çocukların gereksiz yere şımarıklığı, eğitimsiz, yapısız bir alan ve boşa geçen zaman zaman olduğuna inanırlar. Bazı ulusal ve devlet standartları, okul müfredatı düzenleyicileri, okul öncesi eğitim programlarında oyunu dışlamaktadırlar (Wardle, 2006). Fakat oyun etkinliği tüm yaş çocuklar için hayati öneme sahiptir. O çocuklara sosyal ilişkiler ve kendiliğinden öğrenme fırsatı sunar. O özel ya da paylaşılmış kurallar dizisini takip edebilir. Oyun etkinliği yaşamının ve hayatın bir karakteristiğidir. Oyun çocukları saran dünyalarına karşı öz güven, rekabet ve güven hissi gelişimi ortamı sağlar (Chazan, 2002: 19). Çocukların oyun oynama hakları uluslararası yasalar ile de güvence altına alınmış ve bu sözleşmeler Türkiye tarafından da kabul edilmiştir. Birleşmiş Milletler Genel Kurulunun 20 Kasım 1989 tarihinde onayladığı Çocuk Hakları Sözleşmesi, ülkemizde 1995 senesinde 22184 sayılı Resmî Gazetede yayınlanarak yürürlüğe girmiştir. Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin 31. maddesinin birinci fıkrası; "Taraflar devletler çocuğun dinlenme, boş zaman değerlendirme, oynama ve yaşına uygun eğlence etkinliklerinde bulunma, kültürel ve sanatsal yaşama serbestçe katılma hakkını tanırlar." ifadesine yer vermektedir. Bu yasa ve sözleşmelere göre oyun, çocuklar için temel bir hak olup aileler, yerel yönetimler ve diğer yetkililer çocukların bu haklarını özgürce kullanabilmeleri için gerekli ortam ve düzenlemeleri yapmakla yükümlüdürler (Duman ve Koçak, 2013).

Çocuk Gelişiminde Oyun Alanlarının Yeri ve Önemi

Çocukların sosyal becerilerinin gelişimi ve güçlenmesi için oyun alanları deneyimi tarafından sunulan olanakların sağladığı faydalar literatürde birçok kez dile getirilmiştir. Oyun alanları ayrıca çocuklara evlerde ve sınıflarda geçirdikleri hareketsiz ve zihinsel içerikli saatlerden sonra yürüme, fiziksel egzersiz, temiz hava olanakları sağlar. Oyun alanları hem olumlu hem de olumsuz insan etkileşimleri hakkında önemli bir öğrenme ortamı sağlar. O gerçek dünyanın gerçek bir parçasıdır. Çocuklar bu alanda özgürce hareket eder. Oyun alanlarında çocuklar birbirleriyle oynamak için etkileşimde ve iş paylaşımında bulunmak zorundadırlar. Bazıları için iş birliği kolay sağlanırken bazıları için ise bu zor olur. Çocuklar için bu alanlar kaçırılmaz fırsatlar sunar (Mulryan-Kyne, 2014). Oyun alanları çocukların zihinsel, sosyal ve fiziksel sağlığı, denge ve koordinasyon yetenekleri için önemli alanlardır, ayrıca sağlık ve sosyal dâhil etmeyi geliştirmektedir. Sosyal eşitsizliği azaltma girişimlerinde oyun alanlarının kalitesi, kuruluşu ve kullanım oluşumları da göz önüne alınmalıdır (Ellaway, Kirk, Macintyre ve Mutrie, 2007; Fjørtoft, 2001). Oyun alanlarında ki ekipmanlarla hem motor hem de sosyal beceri eksikliği olan çocuklar bu materyalleri kullanarak motor gelişimlerini ve alandaki diğer çocuk ve insanlarla iletişim kurarak sosyal yönünü geliştirebilir (Buell, Stoddard, Harris ve Baer, 1968). Açık alan oyunu; araştırma, kir, toprak ve çamurla duyuşsal eğlenme, oyun boyunca sahip oldukları alanları yaratma, objeler toplama, hobiler geliştirme ve fiziksel aktivite boyunca eğlenme duygularını artırma fırsatlarını çocuklara sunar (Clements, 2004).

Oyun alanları kaynaştırıcı özelliğine de sahiptir. Tüm yaşlar için engelli ve engelsiz kişilerin, farklı sosyal, kültürel geçmişe sahip ve farklı ırklarda insanlarla kaynaşmasını sağlar. Çocuklar diğerleriyle aynı alanı ve aynı ekipmanları kullanarak hoşgörü, açıklık ve arkadaşlık bakış açısını öğrenir. Böylece çocuklar diğer çocuklarla konuşarak, farklı şekillerde hareket ederek diğerlerine karşı ön yargı, düşmanlık gibi olumsuz etmenlerden arınır. Engelli çocukların ihtiyaçları doğrultusunda düzenlenen oyun alanları sadece oyun için oluşturulan alanlar değil, aynı zamanda diğerleriyle çeşitli etkinlikler yaparak engelsiz çocuklara engelli çocuklar hakkında empati yeteneği kazandıran alanlardır. Farklı ırklardan çocukların oyun alanların da birlikte oynaması, birbirlerine saygı ve iş birliği yapmayı öğrenebilir. Bu yaşta edinilen bu beceri yetişkinlik hayatına da olumlu bir şekilde yansır (Banaś, 2008; Silver, Giorgio ve Mijanovich, 2014). Çocukların burada topluma ait olma ve iş birliği hissi güçlenir.

Oyun anlaşma, anlama, hoşgörü, empati ve topluca hareket etme gibi becerilerin edinimini kolaylaştırır. Açık hava oyun alanları çocukların vücutlarını, görüntülerini, problemlerini çözmelerini, onların sınırlarına meydan okumaları ve alandaki diğerleriyle iletişim kurarak sosyal becerilerini inşa etmesi için alıştırmaya yarayabilecekleri yerlerdir (Proud, 2014).

Çocuklar hareketli oyununa ihtiyaç duyar. Oynamak çocuklara keşfetme, deneme ve onlara gelişen vücutlarının sınırlılıklarını aşmaya fırsat tanıdığı için fiziksel başarıyı iletir. Doğal bir görünüme sahip olan oyun alanları oyun için ideal alanlardır. Fakat alanlar çocuklara tek başlarına ya da diğer çocuklarla oynamak, onları güçlendirmek ve geliştirmek için özel dizayn edilmiş güvenli bir çevre sağlamalıdır. Özgürce oynadığı herhangi bir alan çocuğun gelişimine önemli bir katkı sağlar ve o alan hayatının önemli bir bileşendir. Çocukların tercihleri dikkate alınarak tasarlanan oyun alanları ve okul bahçeleri çocukların fiziksel aktivite seviyesi üzerine önemli derece pozitif etkiye sahiptir (Berg, 2014; Silver vd., 2014). Çocukların fiziksel aktivite seviyeleri üzerine oyun alanları girişimlerinin olumlu etkisi bulgularla desteklenmiştir (Broekhuizen, Scholten, ve De Vries, 2014). Alanlarda geçirilen sürede yapılan fiziksel aktivite günlük hayattaki aktiviteye önemli derecede katkı sağlar (Escalante et al., 2014). Açık hava oyun alanlarında geçirilen süre arttıkça fiziksel aktivite süresi artmaktadır. Fakat bu sürelerin mevsimden mevsime değiştiği kışları en düşük, en yüksek ise ilkbahar sonu ve yaz başında olduğu belirtilmiştir (Burdette, Whitaker ve Daniels, 2004). Oyun alanları fiziksel aktiviteyi artırmak ve hareketsiz yaşamı azaltmak için verilen müdahalede çok değerli ve etkili olabilir (D'Haese, Van Dyck, De Bourdeaudhuij ve Cardon, 2013). Oyun çevresi çocuğun davranışlarını etkiler (Proud, 2014). Çocukların gelişiminde önemli derece değişkenlikler olduğu için, hem açık hava oyun alanları hem de kapalı alan oyun alanlarında oyunun tüm kategorileri için koşullar önemlidir (Frost, 1992'den Akt: Barbour, 1999). Açık hava oyun alanları yeni beceriler, güven, öz saygı, kas gücü ve genel sağlık iyiliği gelişimi için çocuğa olanaklar sunar. Oyun sayesinde çocuk diğerleriyle iletişim kurmayı öğrenir. Oyun sayesinde çevreyi inceleyerek onlar doğa ve vahşi yaşam değerlerini öğrenir. İyi bir oyun alanı güvenli, eğlenceli, keyif veren ve heyecanlandıran bir yer anlamına gelir. Oyun alanları onları kullanan çocukların fiziksel, sosyal, duygusal ve bilişsel gelişimine olumlu bir katkı sağladığından dolayı devlet okulları sisteminin gerekli ve tamamlayıcı bir parçasıdır (Esch ve Cox, 2012; Pawlikowska-Piechotka, 2010).

Özgürce seçilen açık alan oyun aktiviteleri sayesinde çocuk sosyal rekabet, problem çözme, yaratıcı düşünme ve güven becerilerini içeren yetişkinlik hayatı için gerekli bazı becerileri öğrenir (Miller, 1989; Rivkin, 1995, 2000; Moore ve Wong, 1997'den Akt: Clements, 2004). Okuldaki, mahalledeki ve civardaki parklar çocuklara birçok deneyim yaşama fırsatı sunar. Bu alanlara gerçek dünyaya ait birçok şey eklenmesi alanı zenginleştirir. Bu seçimler sadece farklı oyun materyalleri ve oyunun farklı türlerinin seçimini değil, büyük veya küçük topluluklarla oynama imkânı da sunmalıdır. Bu yüzden oyun alanları değişik grupların oynayabileceği alanlar olmalıdır. Oyun alanları dramatik oyunlara teşvik etmeli; onların hayallerinde farklı rollerde oyun oynamak için çocuklara olanak sağlamalıdır. Bu roller çocukların gerçek hayat deneyimlerinde, televizyondan ve videolardan izledikleri fantastik rollerden oluşabilir. Çocuklar çok basit, ucuz obje ve ekipmanlarla hayallerinde ki dünyayı yaratabilirler (Wardle, 1990).

Clements (2004) 'in çalışmasında önceki jenerasyon ile şu anki jenerasyonun açık hava oyun alanlarında geçirdikleri aktivite zamanını karşılaştırılmıştır. Sonuç olarak günümüz çocukları ile annelerinin çocukluk zamanı karşılaştırıldığında anneler çocukken, günümüz çocuklarından daha fazla oyun alanlarında zaman geçirmekteydi. Günümüz çocuklarının oyun alanlarında az zaman geçirme sebepleri olarak ise televizyon, dijital medya, suç oranı yüksekliğinin yanında, oturdukları semtteki oyun alanı, güvenlik sorunları ile oturdukları muhitte açık hava oyun alanlarının olmaması

ya da olanlarının tahrip edilmesi, alanların yetersiz olmasıyla ilişkilendirdikleri görülmüştür. Bu da çocukları hareketsizliğe teşvik etmektedir (White ve Stoecklin, 1998). Oyun çocukların fiziksel, zihinsel ve sosyal gelişimi için çok önemlidir. Fakat birçok ülkedeki yerel yönetimler tarafından oyunun oynandığı alanlara yeteri kadar önem verilmemektedir (Valentine ve McKendrick, 1997). Oyun tesislerinin belediyeye ait yönetimi hakkında niteliksel çalışmalar nadirdir ve kullanıcıların tercihleri ve ihtiyaçlarına cevap veren oyun alanları koşullarını belirlemek için çalışmaların nasıl organize olabileceğini saptamak gereklidir. Bu alanlarda ki çalışmalar; burayı kullananların tercihi ve önceliklerini belirlemeli ve bunlara göre alanlar düzenlenmelidir (Jansson ve Ramberg, 2012). Açık hava oyun alanlarında oyun çocukların boş zamanlarının en önemli parçasıdır (Valentine ve McKendrick, 1997).

Açık hava oyun alanlarının çocuklar için önemi birçok çalışma tarafından kanıtlanmıştır. Çağımız çocuklarının en önemli problemlerinden ikisi obezite ve aşırı kilodur (Ayan ve Tamer, 2010; Haslofça, Haslofça, ve Kutlay, 2006). Bu sorunun çözümü için iki yol önerilmektedir; birincisi çocuklar için sağlıklı bir diyetin geliştirilmesi, ikincisi ise boş zamanlarında fiziksel aktiviteye teşvik ve fiziksel aktivite alışkanlığının edinilmesidir. Çocukluk çağında bu alışkanlığın edinilmesi yetişkinliğe sağlıklı bir şekilde geçiş içinde özellikle önemlidir. Bu alışkanlığın edinilmesi çocuğun ilerleyen zamanlarda sağlık ve fiziksel problemlerle karşılaşma riskini azaltılacaktır. Günümüzde artan sağlık problemlerine çözüm olarak insanların ve özelliklede çocukların fiziksel ve psiko-sosyal ihtiyaçlarını karşılayan açık hava oyun alanlarının düzenlenmesi yeni bir yoldur. Oyun alanları onların uygun gelişimine hizmet eden yerlerdir (Banaś, 2008). Ayrıca, çocuklar heyecan ve macera verici şeyleri yapma ihtiyacı duyar. Biz güvenli bir çevrede çocuklara riskli ve zorluk hissi veren bir alan yaratabiliriz. Sınırlandırılmamış bileşenler, kütük denge kirişleri ya da döşeme taşlı yol onların sahip oldukları engelleri aşmak için onları teşvik ederek çocukların fiziksel, sosyal ve zihinsel yeteneklerini geliştirilebilir (Spencer ve Wright, 2014). Oyun alanları kalabalık kentlerde boş zaman aktiviteleri ve fiziksel etkinlik fırsatları sunan o muhitin en temel özelliğidir. Bu alanlar insanlara rahatlama ve stresten uzaklaşma fırsatı sunduğu için alanın güvenlik önlemleri alınmalıdır. Bu alanlar halk sağlığını yakından etkilediği için bu alanı kullananların tercihleri ve istekleri göz önünde bulundurulmalıdır (Silver vd., 2014). Banaś (2008) oyun alanlarının ya da parkların daha fazla sayıda yapılma ihtiyacını şu şekilde açıklamıştır; yerel konseylerin ana özelliklerinden biri hükümet kurumları tarafından desteklenmesidir. Varsayım şudur ki onun büyüklüğüne bağlı olarak her muhit ya da mahalle en az bir oyun alanına sahip olmalıdır. İlaveten her okul bitişik bir rekreasyonel bir alana ya da bitişik bir spor salonuna sahip olmalıdır. Bu alanlarda oynanan oyun stresi azaltır, obezite riskini düşürür ve sosyalleşmeye teşvik eder. ABD'de çocuklarda obezite belirtileri çocukların hareket alanı kısıtlandığı ve fiziksel aktiviteleri azaldığı için küresel bir salgın haline dönüşmüştür. Bu sebeple dengeli enerji alımı ve tüketimine ilaveten obezite riskini azaltan fiziksel aktivite ve dolayısıyla oyun oynamak çocukları diyabet, kalp ve damar hastalıklarından koruyarak onların zihinsel ve bedensel gelişlerine olumlu katkı sağlamaktadır (Anthamatten vd., 2014). Ayrıca şehirlerin açık yeşil alanlarında daha çok zaman geçiren insanların stresin etkilerine daha az maruz kaldıkları sonucuna ulaşılmıştır (Grahn ve Stigsdotter, 2003). Ayrıca fiziksel bozuklukların çok olduğu muhitlerde açık hava oyun alanlarının azlığı göze çarpmaktadır. Bu alanların azlığı çocukları televizyon izlemeye ve dolayısıyla hareketsizliğe teşvik etmektedir (Kimbro, Brooks-Gunn ve McLanahan, 2011).

Birçok sağlık araştırması çocuklar ve yetişkinlerin hayat tarzlarının üzerine özellikle açık alan egzersiz ve yürüyüşün tedavi edici ve önleyici özelliklere sahip olduğunu göstermiştir. Yerel parklar çoğu yıkıcı hastalığı tedavi etmek ve önlemek için sağlık bakım profesyonelleri, halk sağlığı uzmanları, halk paydaşlarıyla birlikte çalışmaktadır. Dr. Zarr hastalarına park ve açık alan reçetesi yöntemi geliştirmiştir.

Açık alan aktivite alanlarını ziyaret edenlerin astım ve obezite gibi hastalıklara yakalanma riskinin daha az olduğunu düşünerek hastalarını bu alanları daha çok ziyaret etmeleri konusunda teşvik etmeye çalışmıştır(Hannan, 2012). Oyun alanları çocuklara ve yetişkinlere hem psikolojik hem de fiziksel faydalar sağlayan yerlerdir (Bagot, Allen ve Toukhsati, 2015). Tüm bu olumlu etkilerinin yanında oyun alanları gibi toplumun tüm bireyleri tarafından ortak kullanılan materyallerin çok çeşitli mikroorganizmaları barındırdığı bu nedenle de oyun alanlarının sağlık açısından bir takım tehditler oluşturabileceği yapılan bazı çalışmalarca belirtilmiştir (Ayan, 2013; Borchardt, Yoder ve Dworkin, 2005; Gosbell, 2005; Grundmann, Aires-de-Sousa, Boyce ve Tiemersma, 2006; Leonas ve Jinkins, 1997; Nguyen, Mascola ve Bancroft, 2005; Wilkoff, Westbrook ve Dixon, 1969). Çocukların oyun alanlarında oynadıktan sonra ellerine, kullandıkları materyallerden ve topraktan bulaşan çeşitli parçacıklar/bakteriler çocuklar için risk faktörü oluşturabilir (Ikegami, Yoneda, Tsuji, Bannai, ve Morisawa, 2014). Oyun alanlarının ve ekipmanlarının günlük, haftalık, aylık ve yıllık periyotlamalar şeklinde düzenli olarak denetlenmesi gerekmektedir (Kalinowski ve Bowler, 2000).

Oyun Alanlarının Özellikleri

Günümüz oyun alanları incelendiğinde literatür de birçok oyun alanı şekline ve farklı tasarım kriterlerine sahip olduklarına rastlanmaktadır. Barbour (1999) Üç farklı oyun alanı türünden bahsetmiştir. Bunlar “geleneksel”, “macera”, ve “çağdaş” olarak tanımlanmış oyun alanlarıdır. Geleneksel alanlar geniş, çocukların egzersiz yapabileceği kaykay, salıncak ve tırmanma aletleri gibi metal parçalı yapıları karakterize eder. Çağdaş olanlar dramatik oyunu özendiren alanlar ve giriş-çıkışlı çeşitli araçlar sağlayan çok-amaçlı ve bağlantılı yapıları içerir. Macera oyun alanları ise çocukların kendi oyun yapılarını oluşturmada kullandıkları hareketli materyaller ve araçlar ihtiva eder. Ayrıca bir oyun alanı 3 boyuttan oluşur; ekipmanlar tarafından oluşturulan alanlar, serbest alanlar ve düşüş/alçak alanlar. Bunlara ilaveten oyun alanları standartları 7 parçadan oluşmaktadır. İlk parça genel gereksinimleri ve oyun alanlarının test metotlarını içerir, geriye kalan 6 kısım ise salıncak, kaydırak, koşu pisti, atlıkarınca, sallanma donanımları ve konumsal yer olarak ekipmanların tipleri ya da özellikleri ile ilgilidir (Eager, 2014). Yüksek kaliteli açık hava oyun alanları da 11 kategoriden oluşmaktadır. Bu kategoriler hareket olanakları, esneklik ve oyun, gölge ve barınak yapıları, doğal özellikler, hoş atmosfer, duyuşsal elementler, erişilebilirlik ve kapsamlı oyun, risk ve engeller, yüzey, ekler ve güvenlik özelliklerinden oluşur. Çocuklara bu alanlarda deneyim fırsatı vermek onların denge, yuvarlanma ve durma ya da koşma, atlama ve dörtnala gitme gibi lokomotor becerilerini geliştirme fırsatı sunar. Yuvarlanma, kayma ya da bir tepeden ya da bayırdan aşağıya koşma, hareketlerin çeşitli zorluklarını ve alan deneyimi yaşanmasına izin verir (Spencer ve Wright, 2014).

Orijinal oyun alanları tasarımı ve var olan olanakların düzenlenmesi, kum, çakıl, asfalt, çim, toprak gibi maddelerle birçok zemin yüzeyi tarafından artırılabilir. Alanlar yükseltilebilir/tepeler ve vadiler içermeli, çarpmak için yerler yaratılmalı, su ve emekleme alanları olmalıdır. Çocuklar beton yollar boyunca koşabilmeli bir park bankına oturabilmeli ve yumuşak çimlere uzanabilmelidir. Odun, plastik, kumaş ve lastik materyaller oyun alanının bir parçası olmalı, çiçekler, ağaçlar, çalılar, meyveler olmalıdır. Oyun alanında çocuklar her konuda serbest bırakılmalı kirlenmeleri, doğayı kurcalamaları, yanlış yapmalarına izin verilmeli ve bu konuda aileler eğitilmelidir (Wardle, 1990).

Mahallelerde yürüyüş yollarının varlığı, oyun alanlarına katkı sağlayan yollar ve yolların üzerinde ki yüzey kaplaması, alanda bulunan aletlerin özellikleri, alanın bir otoparka sahip olması oyun alanlarına gelen bireylerin üzerinde önemli bir etkiye sahiptir (Dietze, 2013). Aileler de oyun alanlarında aktif bir yere sahiptirler. Güvenlik

ve çocuğun değişen çevresi hakkındaki endişeleri çocuğun oyun olanaklarının saptanması veya sınırlandırılmasında önemli bir role sahiptir (Valentine ve McKendrick, 1997). Oyun alanında ki ekipmanlar özellikle 5-12 yaş gurubu çocuklar için daha çok risklidir. Materyallerin saydam doğallığından dolayı, aileler çocuklarını alanda oynarken denetim altına tutma zorunluluğu hissedebilir. Birçok ölüm ve yaralanmalar oyun alanlarında ekipmanlardan düşme ve yüzeye çarpma sonucunda gerçekleşir. Bu nedenle oyun alanı yüzeyleri yaralanma riski üzerine önemli bir etkiye sahiptir. Tırmanma oyun alanları riskli alanlardır. Bu alanlarda kullanılan yüzey malzemelerine dikkat edilirse yaralanma riski azalır (Casey, 2014).

Oyun alanlarında ki yaralanmaların çoğu yüzeye düşmelerden kaynaklandığından dolayı, son yıllarda ki çalışmalar şok azaltıcı yüzeylerin oluşması ve bu yüzeylerin ilerletilmesi ve geliştirilmesi üzerine yapılmaktadır. Daha emniyetli yüzeyler trendi için şok azaltıcı yüzeyler çalışması 1975'de Consumer Product Safety Commission (CPSC) basıldığında başlamıştır. Bu baskı oyun alanları için güvenli bir yol gösterici ve tehlikelere karşı alınması gereken önlemler için rehberlik etmektedir. Bundan sonra yüzeylerde sert beton çakıl taşı gibi maddelerin yerlerini ağaç kauçuğu, odun yongası ve plastik materyaller gibi yumuşak maddeler almıştır. Gevşek dolgu yüzeyler odun yongası, yapay ahşap lifi, kum, ince çakıl, plastik ya da lastik kırıntısı gibi maddeler hem hareket kolaylığı sağlar hem de yaralanma riskini düşürür. Gevşek dolgu materyalleri hem şok azaltıcı özelliği hem de engelliler için (tekerlekli sandalye kullananlar için) daha uygun olduğu bulgularına ulaşılmıştır (Himmelsbach & Shorten, 2003). Etki zayıflatıcı yüzeyler yüksek yerlerden düşüşte çarparak yaralanmaları engellemek için emici etkisi özelliği ile dizayn edilmiştir. Etki azaltıcı yüzeyler ayrıca oyun alanlarında yaygın olarak görülen uzun kemik kırılmaları gibi diğer yaralanma tiplerine karşıda üretilmiştir (Dolesh, 2014). Oyun alanları zeminleri etki azaltıcı yüzey kalınlığı 500mm den 600mm ye kadar değişiklik göstermektedir (Eager, 2014).

Son çalışmalar açık oyun alanlarına ulaşımın günümüz genç insanları için hayati öneme sahip olduğunda vurgulamaktadır (Kennedy, 2008). Kalabalık şehirlerde açık yeşil alanları kullanan insanların stresten daha az acı çektiği belirtilmiştir. Oyun alanına yakınlık insanların bu alanı ziyaret etme sıklığı üzerine etkisinin olduğu gözlenmiştir. Evi bu alanlara 50 metre ve daha yakın olanlar bu alanları daha sık ziyaret etmekte uzak olanlar ise daha az ziyaret etmektedir. Gümüş yoğunluğunda ve insanların zamanlarının kısıtlı olması bir de buna bu alanların uzaklığı eklenince bu alanlarda zaman geçirme süresi kısalmakta ve insanlar stresle mücadele etmektedir. Bu sebeple bu alanlar tasarlanırken ulaşımına ve konumuna dikkat edilmelidir (Grahm ve Stigsdotter, 2003).

Tartışma ve Sonuç

Çocukların oyun alanlarında oynadıkları oyunlar onların bağımsızlığını ve yaratıcılığını desteklemektedir. Koşma, atlama, zıplama, fırlatma, sallanma, tırmanma, kazma, binme, kayma, yakalama gibi çeşitli etkinliklere olanak veren bu alanlar hareketten doğan kavramları ve becerileri kazandırmaktadır. Bu alanlarda oynanan oyunlar, bir arada oynayan çocukların sosyalleşmelerinde çıkabilecek sorunlara çözüm getirmede, uzlaşmada pratik yapmalarına yol açmaktadır. Oyun alanları; çocukların bedenini tanımasını, olumlu benlik algısının gelişimini desteklemekte, araç-gereç mesafe algısını ve yön duyarlılığını kazanmasını, saldırganlık duygusunun olumlu yönde aktarmasına yardımcı olmakta, çocukta fazla enerji birikimini boşaltmakta, çocuğun yeteneklerini keşfetmesini, gücünü kontrol edebilmesini sağlamaktadır (Sevinç, 2004).

Mevcut durumda, oyun alanları daha çok ticari kaygılar içinde, üzerinde pek fazla düşünülmeden yapılan, birbirinin aynısı alanlar halini almış, çocukların neler istediği hakkında araştırma yapılmadan çocuğun isteklerine karşılık vermeyen alanlara dönüşmüştür. Oysa oyun alanları gelecekte toplumun sorumluluklarının farkında

olan, zihinsel, ruhsal ve fiziksel gelişimini tamamlamış bireyler olarak çocuğun yetişmesinde ve eğitilmesinde önemli roller üstlenen alanlar olmalıdır (Bal, 2005).

Oyun alanlarında çocuk davranışlarını inceleyen geçmiş çalışmalar, hem oyun alanı tipinin hem de tasarımın oyunun şeklini etkilediği sonucuna ulaşmıştır. Oyun alanı, fiziksel, sosyal, duygusal ve bilişsel gelişimi destekleyen oyun çevresi olarak oluşturulmalıdır. Oyun alanının bazı özellikleri şöyle sıralanabilir;

- Görünüş: Oyun alanları “sihirli” ve tek oyun alanı olarak oluşturulmalıdır.
- Kullanım: Oyun alanları kullanım olarak esnek materyal ve nesnelere, çeşitli ekipman ve parçalar, dereceli görevler sağlamalıdır ve çocukların kendi tercihlerine göre şekillendirilebilir ve dönüştürülebilir olmalıdır.
- Düzenleme: Oyun alanları fonksiyonel ve görsel sınırlarla açıkça tanımlanmış bölgeler olmalıdır, bu arada bölgelerin oyun akışını teşvik eden bağlantılara ihtiyaç vardır; diğer taraftan, oyun alanı üniteleri ve çevreleyen kaynakları birleştiren bir kompleks olarak düzenlenmelidir (Czalczyńska-Podolska, 2014).

Sonuç olarak çocuk oyun alanları çocukların sosyal, fiziksel ve bilişsel gelişiminde önemli yeri olan okul ve aile ortamından sonra en fazla vakit geçirilen, kendini gerçekleştirdiği kentsel mekanlardır. Çocuklar bu alanlarda geçirdikleri süreç içerisinde terbiye edilir, eğitilir tamda bu nedenden dolayıdır ki çocuk oyun alanları çocuğun eğitime yönelik donatılara sahip, çocuğu eğitici sürece dahil eden mekanlar olarak tasarlanmalıdır (Kuşuluoğlu, 2013). Bir oyun alanı gerçek dünyanın küçük bir kopyasını yansıtmalıdır. Oyun alanları çocuğun her hissi için deneyim yaşamayı sağlayan zengin ve çeşitliliği bol bir çevre olmalı, alan toplamak ve hareket ettirmek için hafif ve ağır objeler, doğal ve yapay materyaller, vurdukları zaman farklı sesler çıkartan materyaller, soğuk ve sıcak kavramı için materyaller, kokulu çiçekler, yumuşak ve sert materyaller, kuru ve ıslak materyaller, pürüzlü ve pürüzsüz materyaller içermelidir. Çevre farklı yükseklikler, çeşitli dokular gibi birçok farklı özellikleri içermelidir. Alan çocuklara gerçek macera hisini yaşatmalı, ona keşfetme olanağı sunmalı, sınırlandırma getirmeden özgürce oynayabilme olanağı sağlamalıdır (Wardle, 1990). Spesifik özelliklerin varlığı, tipi göz önüne alınmaksızın oyun alanı, oyun ve sosyalite potansiyelini etkiler. Buna karşın, konumsal özelliğin etkisi tek faktör olmayabilir. Oyun alanının konumu, kent şartları, oyun alanının çocukların evlerine yakınlığı ve hatta yerel gelenekler çocuğun davranış ve oyun şekillerinde etkiye sahiptir. Bütün bu faktörleri bir araya getirmek gelecek araştırmalar için doğru bir yol olabilir (Czalczyńska-Podolska, 2014).

Kaynakça

- Akandere, M. (2003). *Eğitici okul oyunları* (Vol. 1). Ankara: Nobel Yayın.
- Anthamatten, P., Brink, L., Kingston, B., Kutchman, E., Lampe, S., & Nigg, C. (2014). An assessment of schoolyard features and behavior patterns in children's utilization and physical activity. *J Phys Act Health*, 11(3), 564-573. doi: 10.1123/jpah.2012-0064
- Ayan, S. (2013). The Hidden Danger for the Users of Playgrounds and Sport Complexes. *Life Science Journal*, 10(1), 2884-2890
- Ayan, S., & Dündar, H. (2009). Eğitimde okul öncesi yaratıcılığın ve oyunun önemi. *Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28, 63-74.
- Ayan, S., & Memiş, U. A. (2012). A research related to the importance of play in early childhood. *Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilim Dergisi*, 14(2), 143-149.
- Ayan, S., & Tamer, K. (2010). İlköğretim I. II. Kademe Beden Eğitimi Dersinin Amaçlarına Göre Uygulanma Durumunun İncelenmesi. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 15(1), 25-44.

- Bagot, K. L., Allen, F. C. L., & Toukhsati, S. (2015). Perceived restorativeness of children's school playground environments: Nature, playground features and play period experiences. *Journal of Environmental Psychology, 41*, 1-9. doi: 10.1016/j.jenvp.2014.11.005
- Bal, A. (2005). Zonguldak Kenti Yeşil Alan Sistemindeki Çocuk Oyun Alanlarının Durumunun Peyzaj Mimarlığı İlkeleri Açısından İrdelenmesi, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Zonguldak Karaelmas Üniversitesi. *Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Zonguldak.*
- Banaś, M. (2008). SCANDINAVIAN PLAYGROUNDS FOR CHILDREN--SPACE, COLOR, FUNCTIONALITY. *Studies in Physical Culture and Tourism, 15*(2), 121-127.
- Barbour, A. C. (1999). The impact of playground design on the play behaviors of children with differing levels of physical competence. *Early Childhood Research Quarterly, 14*(1), 75-98.
- Berg, S. (2014). Children's Activity Levels in Different Playground Environments: An Observational Study in Four Canadian Preschools. *Early Childhood Education Journal. doi: 10.1007/s10643-014-0654-5*
- Bodrova, E., & Leong, D. J. (2010). *Zihin araçları: Erken çocukluk eğitiminde Vygotsky yaklaşımı* (G. Haktanır, Trans.). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Borchardt, S. M., Yoder, J. S., & Dworkin, M. S. (2005). Is the recent emergence of community-associated methicillin-resistant Staphylococcus aureus among participants in competitive sports limited to participants? *Clinical infectious diseases, 40*(6), 906-907.
- Bringolf-Isler, B., Grize, L., Mader, U., Ruch, N., Sennhauser, F. H., Braun-Fahrlander, C., & team, S. (2010). Built environment, parents' perception, and children's vigorous outdoor play. *Prev Med, 50*(5-6), 251-256. doi: 10.1016/j.ypmed.2010.03.008
- Broekhuizen, K., Scholten, A.-M., & de Vries, S. I. (2014). The value of (pre)school playgrounds for children's physical activity level: a systematic review. *International Journal of Behavioral Nutrition & Physical Activity, 11*(1), 1-37. doi: 10.1186/1479-5868-11-59
- Buell, J., Stoddard, P., Harris, F. R., & Baer, D. M. (1968). Collateral social development accompanying reinforcement of outdoor play in a preschool child. *Journal of Applied Behavior Analysis, 1*(2), 167.
- Burdette, H. L., Whitaker, R. C., & Daniels, S. R. (2004). Parental report of outdoor playtime as a measure of physical activity in preschool-aged children. *Archives of pediatrics & adolescent medicine, 158*(4), 353-357.
- Casey, S. (2014). Playground Development Extremes. *Parks & Recreation, 49*(8), 24-26.
- Chazan, S. E. (2002). *Profiles of Play Assessing and Observing Structure and Process in Play Therapy*. London and New York Jessica Kingsley.
- Clements, R. (2004). An investigation of the status of outdoor play. *Contemporary Issues in Early Childhood, 5*(1), 68-80.
- Czalczyńska-Podolska, M. (2014). The impact of playground spatial features on children's play and activity forms: An evaluation of contemporary playgrounds' play and social value. *Journal of Environmental Psychology, 38*, 132-142. doi: 10.1016/j.jenvp.2014.01.006
- D'Haese, S., Van Dyck, D., De Bourdeaudhuij, I., & Cardon, G. (2013). Effectiveness and feasibility of lowering playground density during recess to promote physical activity and decrease sedentary time at primary school. *BMC Public Health, 13*, 1154. doi: 10.1186/1471-2458-13-1154
- Dietze, B. (2013). How Accessible and Usable Are Our Neighbourhood Playgrounds for Children Who Have Mobility Restrictions or Use Mobility Devices? *Canadian Children, 38*(2).

- Dolesh, R. J. (2014). New Playground Criteria Adopted Amid Controversy. *Parks & Recreation, 49*(12), 54-56.
- Duman, G., & Koçak, N. (2013). Çocuk oyun alanlarının biçimsel özellikleri açısından değerlendirilmesi (konya ili örneği), *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, 11*(1), 64-81.
- Eager, D. (2014). Internationally Aligned Playground Equipment Standard. *Australasian Parks & Leisure, 17*(1), 20-21.
- Ellaway, A., Kirk, A., Macintyre, S., & Mutrie, N. (2007). Nowhere to play? The relationship between the location of outdoor play areas and deprivation in Glasgow. *Health Place, 13*(2), 557-561. doi: 10.1016/j.healthplace.2006.03.005
- Escalante, Y., Garcia-Hermoso, A., Backx, K., & Saavedra, J. M. (2014). Playground designs to increase physical activity levels during school recess: a systematic review. *Health Educ Behav, 41*(2), 138-144. doi: 10.1177/1090198113490725
- Esch, G., & Cox, B. (2012). SCHOOL PLAYGROUNDS: SAFE OR SORRY? *Review of Higher Education & Self-Learning, 5*(16), 41-50.
- Fjørtoft, I. (2001). The natural environment as a playground for children: The impact of outdoor play activities in pre-primary school children. *Early Childhood Education Journal, 29*(2), 111-117.
- Gosbell, I. (2005). Epidemiology, clinical features and management of infections due to community methicillin-resistant Staphylococcus aureus (cMRSA). *Internal medicine journal, 35*(2), 120-135.
- Grahn, P., & Stigsdotter, U. A. (2003). Landscape planning and stress. *Urban forestry & urban greening, 2*(1), 1-18.
- Grundmann, H., Aires-de-Sousa, M., Boyce, J., & Tiemersma, E. (2006). Emergence and resurgence of methicillin-resistant Staphylococcus aureus as a public-health threat. *The Lancet, 368*(9538), 874-885.
- Hannan, M. (2011). We'll Build OURSELVES. *Parks & Recreation, 46*(9), 52-55.
- Hannan, M. (2012). PARKS and PUBLIC HEALTH. *Parks & Recreation, 47*(11), 36-43.
- Haslofça, E., Haslofça, F., & Kutlay, E. (Eds.). (2006). *7-8 Yaş Kız Çocuklarında Fiziksel Uygunluk Parametreleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. 9. Uluslar Arası Spor Bilimleri Kongresi, 3-5 Kasım, Muğla, 330-337.
- Himmelsbach, J. A., & Shorten, M. (2003). Playground surfacing and playground injuries. *Sports Surfaces, University of Calgary, 71-88*.
- Huizinga, J. (2010). *Oyunun toplumsal işlevi üzerine bir deneme* (M. A. Kılıçbay, Trans. Üçüncü ed.). İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- Ikegami, M., Yoneda, M., Tsuji, T., Bannai, O., & Morisawa, S. (2014). Effect of particle size on risk assessment of direct soil ingestion and metals adhered to children's hands at playgrounds. *Risk Anal, 34*(9), 1677-1687. doi: 10.1111/risa.12215
- Jansson, M., & Ramberg, U. (2012). Implementation and effects of user participation in playground management: a comparative study of two Swedish municipalities. *Managing Leisure, 17*(1), 1-13. doi: 10.1080/13606719.2011.638204
- Kalinowski, L. B., & Bowler, T. (2000). Risk Factor Four: Equipment and Surfacing Maintenance on Safe Playgrounds. *Journal of Physical Education, Recreation & Dance, 71*(4), 20-24.
- Kennedy, L. (2008). LEARNING THROUGH PLAY OUTDOORS WILD SPACES FOR PLAY. *Environmental Education, 87*, 12-13.
- Kimbrow, R. T., Brooks-Gunn, J., & McLanahan, S. (2011). Young children in urban areas: links among neighborhood characteristics, weight status, outdoor play, and television watching. *Soc Sci Med, 72*(5), 668-676. doi: 10.1016/j.socscimed.2010.12.015

- Kuşuluoğlu, D. D. (2013). *İstanbul Kadıköy İlçesindeki Çocuk Oyun, Alanlarının Nitel ve Nicel Açıdan Değerlendirilmesi*. (Yüksek Lisans Tezi), İstanbul Teknik Üniversitesi İstanbul.
- Leonas, K. K., & Jinkins, R. S. (1997). The relationship of selected fabric characteristics and the barrier effectiveness of surgical gown fabrics. *American journal of infection control*, 25(1), 16-23.
- Mulryan-Kyne, C. (2014). The school playground experience: opportunities and challenges for children and school staff. *Educational Studies*, 40(4), 377-395. doi: 10.1080/03055698.2014.930337
- Nguyen, D. M., Mascola, L., & Bancroft, E. (2005). MRSA outbreak was controlled with daily hexachlorophene showers and hygiene education. *Emerging Infectious Diseases*, 11(4), 526-532.
- Pawlikowska-Piechotka, A. (2010). Urban outdoor recreation: children's playgrounds in Warsaw. *Studies in Physical Culture & Tourism*, 17(4), 375-384.
- Proud, I. (2014). Every Playground, Every Child: Inclusive Playground Design. *Exchange (19460406)*(218), 60-63.
- Sevinç, M. (2004). Erken çocukluk gelişimi ve eğitiminde oyun. *İstanbul: Morpa Kültür Yayınları*.
- Silver, D., Giorgio, M., & Mijanovich, T. (2014). Utilization patterns and perceptions of playground users in New York City. *J Community Health*, 39(2), 363-371. doi: 10.1007/s10900-013-9771-0
- Spencer, K. H., & Wright, P. M. (2014). Quality Outdoor Play Spaces for Young Children. *YC: Young Children*, 69(5), 28-34.
- Valentine, G., & McKendrick, J. (1997). Children's outdoor play: exploring parental concerns about children's safety and the changing nature of childhood. *Geoforum*, 28(2), 219-235.
- Veitch, J., Bagley, S., Ball, K., & Salmon, J. (2006). Where do children usually play? A qualitative study of parents' perceptions of influences on children's active free-play. *Health Place*, 12(4), 383-393. doi: 10.1016/j.healthplace.2005.02.009
- Wardle, F. (1990). Are we taking play out of playgrounds? *Day care and early education*, 18(1), 30-34.
- Wardle, F. (2006). Play as curriculum. *Early Childhood News: The Professional Resource for Teachers and Parents*.
- White, R., & Stoecklin, V. (1998). Children's outdoor play & learning environments: Returning to nature. Accessed June, 11, 2004.
- Wilkoff, L. J., Westbrook, L., & Dixon, G. J. (1969). Factors affecting the persistence of *Staphylococcus aureus* on fabrics. *Applied microbiology*, 17(2), 268-274.